

Grupna slika mačevaoca. S desna: Sonja Vučić-Đaković, profesor Marin Katunarić, Milovan Smodlaka, Šime Vučić-Đaković, profesor Vladimir Rismondo, Ivan-Gjino Ilić i Stjepan Vrdoljak

MAČEVANJE U SPLITU

Tekst: ANA POPOVČIĆ

Iako se ove godine obilježava 100 godina od osnivanja prvog Hrvatskog mačevalačkog kluba u Splitu, valja naglasiti da mačevalački šport u tom gradu postoji nešto duže...

Splitske Prokurative - pod ovim arkadama podučavalo se mačevanje

Prvo spominjanje športskog mačevanja u Splitu seže u 1884. godinu. Te godine, 24. kolovoza, talijanska manjina osniva Gimnastičko i mačevalačko društvo (*Societa di ginnastica e scherma*). Prostorije koje je koristilo ovo društvo nalazile su se na Prokurativama. Zabilježeno je da je sljedeće godine, 1885., jedan mladi bečki student nabavio mačevalačku opremu.

Radilo se o budućem splitskom bilježniku dr. Petru Kamberu. Mačevanje se spominje i u prvom športskom listu "Sport Dalmato", koji je tiskan od 1890., a u kojem je stajalo da će pored ostalog donositi vijesti o važnijim športskim događajima u Dalmaciji, a osobito o lovačkom športu, ribolovu, planinarstvu, tjelovježbi i mačevanju. Te iste 1890. godine, u splitskom tisku među prvim učiteljima mačevanja spominje se Talijan Pappescena.

Osnivanje Hrvatskog sokola

Pobjedom hrvatske narodnjačke stranke na općinskim izborima u Splitu 1893., promijenjena je društvena klima te je u siječnju iste godine ispunjena davna želja rodoljuba za osnivanjem Hrvatskog sokola. U društvu se, osim ostalog, njegovalo i mačevanje, a Sokol je svake godine u kazalištu priređivao i svoj društveni ples na kojem su se izvodile razne igre, posebno u mačevanju. Godine 1904. u Split dolazi učitelj mačevanja Josip Dabinović iz Boke Kotorske koji održava tečaj, a koji je vještinu mačevanja naučio u Buenos Airesu.

Pojavom profesora Šime Vučića-Đakovića (1879.-1939.) na splitskoj mačevalačkoj sceni 1905., Split konačno dobiva vrsnog učitelja, jednog od najboljih u Dalmaciji. Boravio je u Pragu i tamo stekao znanje prednjaka i nastavnika gimnastike, ali pohađao i mačevalačku školu talijanskog majstora Alesana te dobio i diplomu učitelja mačevanja (zanimljivo je spomenuti da mu je ranije učitelj bio i slavni mačevalac Giuseppe Galante koji je u razdoblju od 1902. do 1904. djelovao u Zagrebu).

Prvo Hrvatsko mačevalačko društvo

Šime Vučić-Đaković u Splitu je otvorio privatnu školu mačevanja koja je davala odlične rezultate, a djelovala je sve do početka Prvog svjetskog rata. U isto vrijeme, mačevanje se spominje i u Hrvatskom šport klubu osnovanom 1909. godine kao odgovor na postojeće talijansko športsko društvo u Splitu.

Konačno, 8. srpnja 1911., na inicijativu Šime

Vučića-Đakovića, osnovano je i prvo Hrvatsko mačevalačko društvo, nakon čega u Splitu nastaje vrlo živo razdoblje ovog viteškog sporta.

Zabrana djelovanja

Za vrijeme Prvog svjetskog rata, austrijske vlasti zabranile su djelovanje svim hrvatskim športskim društvima, no odmah po završetku rata Šime Vučić-Đaković obnovio je mačevanje i organizirao tromjesečni tečaj. Istovremeno je predavao i u splitskoj gimnaziji, i to gimnastiku, mačevanje, teoriju šaha i povijest športova, iz čega se zaključuje da je mačevanje tada ušlo i u splitske srednje škole. Godine 1927. Šime Vučić-Đaković osnovao je i Borilačku školu koja je, naravno, njegovala i mačevanje te priređivala viteške akademije širom Dalmacije, a mačevaoci škole na državnom prvenstvu 1932. u Ljubljani postižu dobar uspjeh. Tim uspjesima potaknuta je ideja o osnivanju mačevalačkog kluba. Inicijatori ove ideje bili

su Šime Viceić i Vitomir Trumbić, a osnivačka skupština novog kluba "Vitez" održana je 1. listopada 1933.

Godina 1939. prijelomna je za splitsko mačevanje. U svibnju su prekinuti treninzi mačevalačkog kluba "Vitez" radi bolesti Šime Vučića-Đakovića, koji je u kolovozu iste godine i umro. Njegovom smrću Split je ostao bez mačevanja. Iste godine započeo je Drugi svjetski rat za vrijeme kojeg nema podataka o mačevalačkom športu u Splitu.

Nakon rata obnovljeni su brojni klubovi i društva, ali među njima nema mačevanja. Uslijedila je pauza duga 38 godina, nakon koje je konačno, potaknut organizacijom VIII. mediteranskih igara u Splitu, 12. veljače 1977. osnovan novi mačevalački klub Split.

Literatura:

Kučić R. i Poljak A., 100 godina mačevanja u Splitu, Mačevalački klub Split i Muzej športa Split (u osnivanju), Split, 2011.

Popovčić A., Razvoj mačevanja u Zagrebu, diplomski rad, Zagreb, 2009.

Prigodni izložbeni postav u Kući slave splitskog športa

Finalna borba turnira Svjetskog kupa u mačevanju - Kup sv. Duje 2011

Foto: Robert Kučić

OBILJEŽAVANJE STOGODIŠNJICE

Stota godišnjica osnivanja prvog Hrvatskog mačevalačkog kluba u Splitu, obilježena je održavanjem mačevalačkog turnira, prigodne svečanosti na kojoj su dodijeljena priznanja, tiskanjem knjižice o povijesti splitskog mačevanja i prigodnim izložbenim postavom u Kući slave splitskog športa.

U subotu 21. svibnja, u organizaciji Hrvatskog mačevalačkog saveza i Mačevalačkog kluba Split, održan je satelitski turnir Svjetskog kupa u mačevanju - Kup sv. Duje 2011. Prije finalnih borbi održana je prigodna svečanost obilježavanja velike obljetnice ovog olimpijskog športa u Splitu - 100 godina od osnutka prvog splitskog mačevalačkog kluba. Svečanost je uz zvuke fanfara otvorilo tridesetak najmlađih splitskih mačevaoca izvodeći tradicionalni mačevalački pozdrav oružjem.

Svečanosti su nazočili i prigodnom riječju nazočne pozdravili ugledni gosti: predsjednik Europske mačevalačke konfederacije g. František Janda, član izvršnog odbora Svjetske mačevalačke federacije g. Max Geuter, osobni izaslanik predsjednika Svjetske mačevalačke federacije g. Vitaly Logvin, glavni tajnik Hrvatskog olimpijskog odbora g. Josip Čop te predsjednik Hrvatskog mačevalačkog saveza g. Željko Kvesić uz domaćinstvo predsjednika MK Split g. Rina Petričića.

U svečanom dijelu proslave, posthumno je dodijeljeno priznanje Dragutinu Krželju za obnavljanje mačevalačkoga športa u Splitu 1977. godine. Nagradu je preuzela njegova supruga Lenka, a priznanje za izniman uspjeh je dobila i Tončića Topić za osvojenu medalju na prvenstvu Mediterana početkom ove godine.

O samoj povijesti splitskog mačevanja izašla je i prigodna knjižica autora prof. Roberta Kučića iz splitskog športskog muzeja u osnivanju i Ante Poljaka iz Mačevalačkog kluba Split, koji pišu o mačevanju u gradu Splitu što ga baštini današnji Mačevalački klub Split.

Robert Kučić, Ante Poljak

100 godina mačevanja u Splitu

1911-2011. obilježava prvu "Hrvatsku mačevalačku klub" u Splitu

Prigodna knjižica prof. Roberta Kučića i Ante Poljaka o 100 godina mačevanja u Splitu